

مددکاری اجتماعی کاربردی

نویسنده: هایکل اولیور

مترجمین:

علیرضا داداشلو

معصومه پریور

نسرين داداشلو

سرشناسه : اولیور، مایکل، ۱۹۴۵-۲۰۱۹م، Oliver, Michael، ۱۹۴۵-۲۰۱۹
 عنوان و نام پدیدآور : مددکاری اجتماعی کاربردی/نویسنده مایکل اولیور؛ مترجمین علیرضا داداشلو، معصومه
 پریوز، نسرین داداشلو.
 مشخصات نشر : تبریز: ثنام، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری : ۱۵۰ص.
 شابک : 978-622-95288-4-6: ۳۰۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : معلولان -- خدمات اجتماعی
 موضوع : Social work with people with disabilities
 موضوع : معلولان -- انگلستان -- خدمات اجتماعی
 موضوع : Social work with people with disabilities -- Great Britain
 شناسه افزوده : داداشلو، علیرضا، ۱۳۷۱-، مترجم
 شناسه افزوده : پریوز، معصومه، ۱۳۵۹-، مترجم
 شناسه افزوده : داداشلو، نسرین، ۱۳۶۷-، مترجم
 رده بندی کنگره : HV ۵۵۹
 رده بندی دیویی : ۶۰۴۵۳/۳۶۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۷۴۸۸۴۷

نام کتاب	: مددکاری اجتماعی کاربردی
مترجمین	: علیرضا داداشلو، معصومه پریوز، نسرین داداشلو
ناشر	: انتشارات ثنام
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۲۸۸-۴-۶
نوبت چاپ	: اول - بهار ۹۸
تعداد صفحه و قطع	: ۱۵۰ صفحه - وزیری
تیراژ	: ۱۰۰۰ جلد
حروفچینی	: علیرضا داداشلو
چاپ و صحافی	: انتشارات ثنام
قیمت	: ۳۰۰۰۰۰

فهرست مطالب

پیشگفتار

مقدمه

۱	فصل اول: مددکاری اجتماعی و معلولیت: دستورالعمل‌های جدید و قدیم
۲	نقش ادارات در خدمات اجتماعی
۷	خدمات مددکاری اجتماعی برای افراد معلول
۱۰	مدل فردی معلولیت
۷۱	مدل اجتماعی معلولیت
۲۱	مدل اجتماعی-کاربردهای آن برای مددکاری اجتماعی
۲۴	نتیجه‌گیری
۲۷	فصل دوم: تفکر در مورد معلولیت
۲۸	دیدگاه‌های عمومی در مورد معلولیت
۳۰	شرایط کنونی حرفه‌ای در مورد معلولیت
۳۲	تعاریف کارکردی معلولیت
۴۳	خودتعاریفی
۴۷	فصل سوم: علل آسیب دیدگی و ایجاد معلولیت
۴۸	پیشگیری
۵۲	دانش پزشکی و وظایف مددکاری اجتماعی
۵۴	چارچوب مداخلات درمانی برای مددکاری اجتماعی
۵۸	ارزیابی
۶۳	فصل چهارم: معلولیت در خانواده
۶۵	کودکان معلول
۷۰	زنان با معلولیت
۷۳	جنسیت و معلولیت
۷۶	معلولیت و ازدواج
۷۹	اثرات سن و معلولیت
۸۳	فصل پنجم: زندگی با معلولیت
۸۶	شرایط حقوقی
۸۸	شرایط مسکنی برای افراد ناتوان

۹۱	الف. ای دی. مراقبت‌های مسکونی
۹۱	رژیم‌های معاونین
۹۲	برخی خانه‌های گروهی
۹۲	خانه فوکوس
۹۳	طرح‌های انجمن خانه‌های بریتانیا
۹۴	مدل‌های جایگزین مراقبت‌های مددکاری اجتماعی در خانه، مدل اجتماعی و مراقبت‌های در منزل
۹۹	امکانات مراقبت‌های روزانه
۱۰۳	فصل ششم: بافت حقوقی و اجتماعی مربوط به معلولیت
۱۰۴	حقوق قانونی افراد معلول
۱۰۹	آسوزش
۱۱۱	شغل
۱۱۴	حق برخورداری از رفاه
۱۱۹	حقوق افراد معلول: روسری و ری آنها
۱۲۱	فصل هفتم: نتیجه‌گیری: برخی از وائپ‌های و سازمانی مددکاری اجتماعی افراد معلول
۱۲۲	مدل‌های عملکردهای مددکاری اجتماعی
۱۲۶	بافت سازمانی عملکردهای مددکاری اجتماعی
۱۲۴	برخی از روش‌های پیش رو

مددکار اجتماعی معلولین

مقدمه: زمینه سازی

در سالیان اخیر، در خصوص اینکه مددکاری اجتماعی چیست، مطالب بسیاری نوشته شده است. تلاش‌های سیستماتیک و منظمی اعمال شده تا چهارچوب فعالیت این رشته تضمین و مشخص گردد، ضمناً بارها و بارها منتقدین بسیاری ثابت کرده‌اند که مددکاری اجتماعی نمی‌تواند حتی نصف ادعاهای خود را عملی سازد، در حقیقت بهای این رشته علمی در حال حاضر زیر سؤال است. هر چند که می‌تیم در خصوص ماهیت مددکاری اجتماعی، بحث و جدل‌های بسیاری موجود است، معهذاً اینجا مجال بیگیری برای از این قبیل نیست. بجای آن می‌شود مختصری در مورد اصطلاح «مددکاری اجتماعی» و نحوه آن توضیح داد و سپس می‌توان به رابطه آن با مسائل جاری که شامل رابطه بین تئوری و عمل، نقش مددکاری اجتماعی و رابطه آن با مددجویان ناتوان است، پرداخت.

اصطلاح مددکاری اجتماعی چنانکه اینجاست بدکار می‌رود، به مجموعه فعالیت‌های انجام شده تخصصی اطلاق می‌شود. که از طرف افراد و گروه‌های مددجویان، انجام می‌گیرد. این فعالیت‌ها به ارائه خدمات به گروهی از افراد یا پایه‌های اجتماعی مرتبط می‌شود. صفت «تخصصی یا حرفه‌ای» گویای این مطلب است که فعالیت و ارائه خدمات، کاملاً تفسیر شده و به صورت مالی تأمین می‌شوند. ارائه چنین خدماتی تنها در جفت و جور کردن کلی نیازها و منابع مربوطه خلاصه نمی‌شود، بلکه، این عمل مستلزم یافتن افراد متخصص در کشف نیازهای واقعی و دادن کافی همگام با آن نیازها است. یافت چنین فعالیت‌هایی، اداره خدمات اجتماعی، یک بیمارستان، انطباق محل سکونت، سازمان داوطلب یا هر واحد مناسب دیگری می‌تواند باشد. دامنه متدهای بکار رفته شامل مددکاری فردی، مددکاری اجتماعی - و مددکاری اجتماع است که احتمالاً در زمینه‌های متفاوتی مثل - خانه - مراقبت پناهگاهی، مراقبت‌های روزمره، و انطباق پناهگاهی دیده می‌شود. البته این تعریف، بسیار گسترده و عمومی می‌باشد که انتقاد بسیاری به دنبال دارد، برای مثال برور و لایت (۱۹۸۰)، اظهار می‌کنند که مددکاری اجتماعی عاجزتر از آن است که بتواند به صورت مؤثر به تعدهای خود عمل کند. در حقیقت نهادهای داخلی همچون انجمن مدیران خدمات اجتماعی، در عضویت خود در

کمیته بارکلی، خواستار نقش محدودتری برای مددکاری اجتماعی شدند. ضمناً آنها بر روی ارائه خدمات مددکاری فردی و ارائه مشاوره متمرکز شدند. کمیته بارکلی (۱۹۸۲) چشم‌اندازی از شیوه مددکاری اجتماعی را مشابه با موقعیتی که در این کتاب اتخاذ شده است توسعه داد، هر چند پروژه نور پرینکر در یادداشت خود مطلبی مبنی بر مخالفت در خصوص سلطه‌پذیری نوشت. در خصوص گزارش بارکلی در بخش پایانی این کتاب بیشتر توضیح داده خواهد شد. با اینکه دلایل کافی و قابل اعتنای برای محدود کردن فعالیت‌های آن در دست است، اما در حوزه معلولیت جسمانی این مناسب نیست چرا که عدم توانایی یک مشکل فردی نیست و این مسئله در طول بحث‌های این کتاب توضیح داده خواهد شد. بلکه این مسئله یک مشکل اجتماعی بوده که با تأثیرات خدمانه جسمانی و محیط‌های اجتماعی در افراد معلول درگیر است. گاهی نیز این مسئله یک مشکل اجتماعی است که به شیوه رفتارهای اجتماعی در قبال گروه‌های خاصی از مردم مربوط می‌شود. اگر اینطور باشد اساس فعالیت مددکاری اجتماعی در مورد افراد ناتوان، نه تنها نباید محدودتر شود بلکه باید تسهیل‌تر شود همانگونه که اخیراً نیز مطرح شده است:

بسیاری از ناتوانی‌ها ناشی از مریضی اجتماعی بوده و به دخالت خدمات اجتماعی مربوط می‌شود. برای مثال، رانندگان بزرگی نمی‌تواند مشکلات مربوط به درآمد پایین، انزوای اجتماعی، و موانع معماری مربوط به افراد ناتوان را حل کنند. در این مسئله، درگیری بین برتری بروکراسی و خدمات پزشکی و خدمات اجتماعی دولت است. این نزاع موجب اختلافات استوژی در مورد ماهیت مسئله و راه حل آن می‌شود (آلبرشت و لوی، ۱۹۸۱، ص ۲۳).

همچنین مسئله رابطه بین تئوری و عمل در مددکاری اجتماعی نیز قابل بحث است. در مورد برخی از کارهای نخبه دانشگاهی که نظریه‌پردازی‌های آنها اغلب بر اساس واکنش‌های عملی نیست، نارضایتی‌های زیادی وجود دارد. البته ایده مددکاری اجتماعی به عنوان یک فعالیت عملی از نظر بسیاری مورد تأیید است. مددکاری اجتماعی در مورد افرادی با ناتوانی‌های ذهنی، نوشته کرسیتوفر هانی (۱۹۸۱)، و ناتوانی جسمی: راهنمای کارکنان ادارات خدمات اجتماعی و آژانس‌های داوطلب، نوشته اسلی بل-اسرید کلیمز (۱۹۸۱) که هر دو این شیوه را نمایان می‌کنند می‌باشد. هر دو کتاب فرق شایسته نیازها و خدمات مربوطه هستند: تعداد x از شرایط معلولیت وجود دارد که در اثر عوامل y

به وجود آمده‌اند، یک چهارچوب قانونی و مدون وجود دارد. این افراد تعدادی نیاز داشته و این خدمات در این خصوص این نیاز ارائه شده است. این شیوه‌ها تعدادی از مشکلات اساسی را از قلم انداخته‌اند: «نیاز چیست؟ آیا خدمات به صورت صحیح ارائه داده شده‌اند؟ مطمئناً، بل و کلمز (۱۹۸۱) ، اندکی آگاهی در مورد راه‌هایی که از طریق آن احساس، اشتیاق مردم در سالیان اخیر به صورت قابل ملاحظه تغییر کرده است را ارائه داده‌اند.

اگر تنها مددکاری اجتماعی با مردم ناتوان، به سادگی همین شیوه عملی باشد، یعنی پیدا کردن منابع برای نیازها در چهارچوب قانونی و مدون، قابل بحث است که چشم‌انداز کامل ناتوانی به عنوان یک درد را اندک مشخصی یا مشکل نادرست بوده و منجر به منابع نامناسب خواهد شد. بعداً اشاره خواهد شد که مددکاری اجتماعی به عنوان فعالیت حرفه‌ای سازمان‌دهی شده، یا افراد ناتوان را از قلم انداخته و یا در چشم‌انداز کامل ناتوانی به عنوان یک مشکل مشخصی مداخله کرده است. بخش اول این کتاب در این خصوص به صورت کامل بحث نموده و تئوری درستی از ناتوانی را ارائه خواهد داد. آنچه که به آن نمونه اجتماعی ناتوانی گفته می‌شود و برخی از معناهای ضمنی - عملی آن را ارائه خواهد داد.

هدف از این بحث، تحمیل برتری و تسلط تئوری بر عمل نیست، بلکه منظور این است که بین تئوری و عمل یک رابطه همزی‌گری وجود دارد: که تئوری در مورد عمل اطلاعات ارائه می‌دهد، و فعالیت‌های مجریانی را که تئوری را تغییر داده و اصلاح خواهد نمود، هموار می‌کند.

این چشم‌انداز کاملاً به آنچه که گُن (۱۹۶۲) در مورد تاریخچه و معرفت علوم طبیعی به عنوان «الگو» الگو اطلاق کرده است، خیلی نزدیک است. احتمالاً زیر عنوان این کتاب می‌تواند «مدل اجتماعی ناتوانی» - یک الگو - برای مددکاری اجتماعی باشد. در ادامه بخش ۲، مفهوم‌سازی ناتوانی و برخی معناهای ضمنی ناشی از آن را مطرح خواهد نمود. در این بخش، اشاره خواهد شد که معناهای ضمنی ناشی از مدل فردی ناتوانی تعیین تعداد افراد معلول، دسته‌بندی آنها و غیره است، در حالی که مدل اجتماعی راه‌های مورد نیاز برای سنجش تأثیرات ناتوان سازی جسمی و محیط اجتماعی را پیشنهاد می‌کند.

بخش ۳، به رابطه بین آسیب‌دیدگی و ناتوانی، در بافت عملکردهای مددکاری اجتماعی افراد پرداخته و اظهار می‌دارد که وظیفه مددکاران اجتماعی در وهله نخست، کاهش و تسکین پیامدهای معلولیت است و در وهله بعدی، کاهش مشکلات، آسیب‌دیدگی.

بخش ۴، به تشریح این موضوع در ارتباط با عملکردهای مددکاری اجتماعی در خانواده‌هایی که عضوی از آن دچار معلولیت شده است، پرداخته و آن را مورد بحث قرار داده است.

بخش ۵، نقش و عملکرد خانه‌های مراقبت‌های مسکونی و مراکز روزانه مراقبتی را ارائه نموده و پیشنهاد خواهد داد که خدماتی از این قبیل افراد آسیب دیده را ناتوان‌تر می‌سازند. در این خصوص که چگونه مددکاری اجتماعی می‌تواند از ناتوانی بیشتر این افراد جلوگیری کند، نیز بحث خواهد شد.

بخش ۶ چهارچوب قانونی ارائه خدمات و نیز حقوق افراد معلول در خصوص دستیابی به این خدمات را مطرح کرده است.

بخش ۷، در این بخش، برخی مسائل حوزه رابطه بین تئوری و عمل مطرح بررسی شده، سپس جمع‌بندی ارائه شده و کاربردهای مفاد تئوری مربوط به ارائه خدمات و عملکردهای تخصصی ناشی از اجرای مدل اجتماعی معلولیت را توضیح داده است. نهایتاً اینکه، مباحثی در خصوص دهه ۱۹۸۰ ارائه خواهد شد.

در نتیجه‌گیری، لازم به ذکر است که با بکارگیری چنین مفهوم‌سازی گسترده‌ای از مددکاری اجتماعی، احتمال دارد که ابعاد این نوع مفهوم‌سازی از دیدگاه برای اصلاً قابل قبول نبوده و یا کلاً در خلاف آنچه تجارب آنها باشد، لازم به ذکر است که تنها عذر نوبت نیست، انجام آنچه که می‌توان آن را اولین شاهکار در نوع خود در دنیای انگلیسی‌زبان‌ها بشمار آورد، این است که نویسنده هیچگونه مسیر ساختاریافته برای پیوندن زرافته و تکیه‌گاه و شواهد علمی مستدلی در دست نبوده است. نویسنده از این موضوع آگاهی کامل دارد که هر بخش از این کتاب خرد می‌توانسته در حد کتاب بسط داده شود، ولی بسیاری از مسائل به صورت سطحی مطرح گردیده‌اند. نویسنده امیدوار است که در صورت از قلم انداختن برخی مطالب، سایر محققان، مددکاران اجتماعی و افراد معلول این بار، مسأله را بر دوش کشیده و این راه را ادامه دهند.